

Remissvar

Dnr: 2020–130

11 maj 2020

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Bestämmelserna om nedsättning av arbetsgivaravgifterna för den först anställda görs permanenta

Fi2020/01009/S1

SAMMANFATTNING

Konjunkturinstitutet anser att det finns positiva effekter av att sänka arbetsgivaravgifterna för den först anställda i 24 månader. Lägre arbetsgivaravgift för den först anställda kan kompensera för den kostnad det finns för enmansföretagaren att exempelvis sätta sig in i regelverket men kan också bidra till att bygga upp en buffert hos företaget. Efterfrågan på arbetskraft kan därmed stiga bland enmansföretagare och sysselsättningen kan öka.

På längre sikt kommer de sänkta arbetsgivaravgifterna sannolikt att till stor del övervältras på lönerna i de små företagen. Detta ger inga betydande effekter på lönebildningen i den svenska ekonomin men kan påverka hur löner sätts inom företag med ett mindre antal anställda. Om den först anställda får en högre lön kan även nästkommande anställda begära en liknande lön vilket då skulle minska reformens sysselsättningseffekt. Det finns även en risk att anställningar upphör när arbetskostnaden stiger efter 24 månader.

ARBETSGIVARAVGIFTER KAN PÅVERKA SYSSELSÄTTNINGEN

2017 infördes en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgiften för den först anställda i enmansföretag. Nedsättningen av arbetsgivaravgiften med omkring 20 procentenheter skulle gälla till och med 2021. Nedsättningen föreslås nu bli permanent. Syftet med nedsättningen är att göra det lättare för enmansföretag att ta steget till att bli arbetsgivare. Om fler enmansföretagare blir arbetsgivare innebär det att sysselsättningen kan höjas i ekonomin. En sänkning av arbetsgivaravgiften som bara gäller nyanställningar ger lägre dödviktskostnad eftersom sänkningen inte subventionerar befintliga anställningar, som har tillkommit vid den ordinarie nivån på arbetsgivaravgiften.¹

Den forskning som finns på området pekar mot att sysselsättningseffekterna av lägre arbetsgivaravgifter vid nyanställningar är som störst när de sker tillfälligt och under en lågkonjunktur.² I en lågkonjunktur kan en sänkning av arbetsgivaravgiften vara motiverad eftersom utbudet av arbetskraft är högt, genom en högre arbetslöshet, medan efterfrågan på arbete är

¹ Se Cahuc, P., S. Carcillo och T. Le Barbanchon, "The effectiveness of hiring credits", *The Review of Economic Studies*, 86, sid. 593-626, 2019.

² Se Cahuc m fl. (2019) och Neumark, D., "Spurring job creation in response to severe recessions: Reconsidering hiring credits", working paper 16866, National Bureau of Economic Research, 2011.

låg. I ett balanserat konjunkturläge eller en högkonjunktur blir effekten sannolikt lägre eftersom arbetstagarna har större möjligheter att begära högre lön. Arbetsgivaravgifterna övervältras därmed i högre utsträckning på lönen när det inte är lågkonjunktur.

För enmansföretagare som anställer finns särskilda skäl till att arbetsgivaravgifterna kan övervältras på löner. Företag fungerar för arbetstagare som en slags försäkringsmekanism där efterfrågerörelser når de anställda i en mindre utsträckning. Exempelvis behöver arbetstagare i regel inte gå ner i lön för att företaget, där de är anställda, möter en tillfälligt minskad efterfrågan.³ Sysselsättningen i små företag varierar mer än hos stora företag över konjunkturen. Det gör att det är relativt sett mer riskabelt för arbetstagare att vara anställda inom mindre företag.⁴ Som kompensation för den risken kan anställda begära högre lön och en sänkt arbetsgivaravgift kan öka sannolikheten för att så sker.

ANSTÄLLNINGAR KAN AVSLUTAS NÄR ARBETSGIVARAVGIFTEN HÖJS

Den sammanlagda subventionen, som de sänkta arbetsgivaravgifterna för den först anställda innebär, motsvarar som mest arbetskostnaden för en anställd i fyra månader.⁵ Konjunkturinstitutet hade gärna sett en tydligare motivering till varför kostnaden för att sätta sig in de regler som gäller för att bli arbetsgivare och eventuella andra ytterligare fullgörandekostnader bedöms vara så stor. Om den fasta kostnaden för enmansföretagare att bli arbetsgivare är lägre kan enmansföretag skapa arbetstillfällen som inte hade funnits vid den ordinarie nivån på arbetsgivaravgiften. En annan tänkbar effekt är att enmansföretagare anställer personer som står längre från arbetsmarknaden i tider då konkurrensen om arbetskraft är hög. När arbetsgivaravgiften efter 24 månader återgår till sin ordinarie nivå kan anställningar som skett under dessa förutsättningar komma att avslutas. Detta är samma sorts situation som sker när andra sorter av anställningssubventioner upphör att gälla. Sysselsättningseffekten av de sänkta arbetsgivaravgifterna kan därför bli lägre.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Jonas Kolsrud.

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör

³ Företaget ackommoderar därmed efterfrågestörningar. Se Guiso, L., L. Pistaferri och F. Schivardi, "Insurance within the firm", *Journal of Political Economy*, 113, sid. 1054-1087, 2005.

⁴ Sysselsättningen i små, unga företag växer i genomsnitt snabbare än större och äldre företag och givet företagets ålder har större företag mindre variation i sin sysselsättning över en konjunkturcykel, se Sharpe, S. A., "Financial market imperfections, firm leverage, and the cyclical employment", *The American Economic Review*, 84, sid. 1060-1074, 1994, och Fort, T. C., J. Haltiwanger, J., R. S. Jarmin, och J. Miranda, J., "How firms respond to business cycles: The role of firm age and firm size", *IMF Economic Review*, 61, sid. 520-559, 2013.

⁵ Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna, från 31,42 procent till 10,21 procent innebär att arbetsgivaravgifterna sänks med 21,21 procentenheter. Nedsättningen gäller för lön upp till 25 000 kronor i månaden och kan ges i 24 månader. Det sammanlagda högsta värdet av sänkningen är $0,2121 \cdot 25\,000 \cdot 24 = 127\,260$ kronor. Detta belopp motsvarar fem månadslöner à 25 000 kronor eller den sammanlagda arbetskostnaden för en anställd (med ordinarie arbetsgivaravgift) i knappt fyra månader.